

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Part Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Part Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Külső veszély. belső bomlás.

A centralparlamentté előlépett delegáció újabb tanácskozásra gyűlt össze, ezúttal Budapesten, hogy a monarchiát érdeklő legfontosabb kérdésekben határozzanak. Egész normálisan, mintha a magyar alkotmány bűnös kezek által okozott ezernyi sebből nem véreznék, mintha itt benn az országban a legkonszolidáltabb viszonyok uralkodnának, hívják össze a delegációkat, melyeknek már összehívása és a szuronyok oltalma alatti működése egyaránt sérti alkotmányunk legsarkalatosabb intézkedéseit. Azok a tényezők, akik ma Magyarország politikájáért felelősek, vakoknak és süketeknek tetteik magukat s nemcsak önmagukkal, de a világgal is el akarják hitetni, hogy ebben az országban minden rendben van, mindenki megelégedett, minden csendes. Ennek az illúzióknak felébresztése és fenntartása ugyanazon körök által tudatosan azon célból történik, hogy a nagy külpolitikai feszültség közepette ezt a monarchiát mint erős, bensőleg is kompakt és akcióképes nagyhatalmat tüntesse fel. Pedig azon világraszóló skandalumok után, amelyek június 4. óta lejátszódtak, nemcsak azok, akiknek hivatalból kell tudomást szerezniük más államok belső erőviszonyairól, de a művelt világnak minden újságolvasója tisztában van vele, hogy ez a monarchia belül a züllés és rothadás processzusát tünteti föl. Határainkon magasra csapnak egy nemzeti és faji önérzetből folyó háború lángnyelvei. A mi diplomaciánk által annyiszor lekicsinyelt balkán keresztény népek csodálatraméltó heroikus elszánt-sággal vivnak egy nagy csatát, amely a nemzeti önérzet és kultúra csatája a nagyhatalmak protekciójából élő elmaradottság és abszolutisztikus zsarnokság ellen. Ennek a háborúnak eddigi lefolyása fényesen demonstrálja a mi igazságunkat, hogy csak annak a nemzetnek hadseregében van erő és végsőig menő elszánt-ság, amely lelkesedését a nemzeti önérzetből és a hazafias meggyőződésből meríti. Nálunk sokkal kisebb államok, számbelileg sokkal gyengébb, intellektu-

ális tulajdonságaikban sokkal inferiorisabb hadseregei győzelmet győzelem után vavnak ki, mert amikor harcolnak, nem egy lelküknek idegen gondolatvilág él bennük de hajtja s az ellenség golyózápora elé kergeti őket az a mindennél hatalmasabb erő: a nemzeti és faji öntudat ereje. Mindez itt történi határainkon, nap-nap mellett tanui vagyunk az eseményeknek és amikor ezek a fejlemények a monarchia köztudatba átment hatalmi aspirációi szempontjából konkrét veszély jellegét is öltik magukra, megbénultan és tehetetlenül állunk, lealázva és megcsúgyenyitve érzéseinkben és korbács-ütésekkel sújtva abban a harcban, melyet a legigazibb és legmagasztosabb emberi jogokért, a demokratikus Magyarország megteremtéséért folytattunk. Elernyedve és megbénulva van az országnak minden ereje, kormány és többség a jelenleg rendelkezésükre álló szuronyerdőre és karhatalomra támaszkodva, a diktatóri örületig ragadtatja magát és a hatalom mámorában megfedkeznek arról, hogy amit nap-nap mellett sárba ránt és láb-bal tipor, az minden magyar ember előtt, kinek lelkében még a hazafias érzés utosó sugara lobban, szent, sért-hetetlen és tiszteletet parancsoló.

Hová fog ez vezetni? döntő elhatározások és fordulatok óráiban milyen gyümölcsöket fog megérlelni, arról ma megfedkeznek azok, akik sem látni, sem hallani nem akarják, ami ennek a nemzetnek forrongó lelki világában végbe megy. Külső veszélyek sötét felhői tornyosulnak a láthatáron és úgy lehet, a közel jövőben nemzetünk jövőjére is kiható nagy változásokat produkál. Ezekkel szemben nem elegendő az a biztonság, melyet a szuronyok nyujtanak, ha nincs meg az elérendő célok és a megvalósítandó feladatok iránt az az őszinte meleg lelkesedés és rokonérzés, mely minden küzdelemben több súlylyal bír a nyers hatalom eszközeinél. Ezért a delegáció, melynek fennállása és működése ma csakis az elkövetett törvénytelen-ségek egyik láncszeme, hiába tanácskozik és határoz újabb milliónyi vér- és pénzáldozatról, mindez üres fecsegés, hiábavaló

munka, ha meg nem oldja a legsürgősebb feladatot, tudni illik azt, hogy adják vissza ennek az országnak bűnös kézzel felborított alkotmányos jogrendjét, a törvények szentségébe vetett hitét és tiszteletét, adják meg fejlődésének és jövődőségének biztos bázisát, az általános, egyenlő és titkos választójogot, adják meg, amíg nem késő, az összes jogosult, mert törvényeken alapuló nemzeti követeléseket és akkor leszünk igazán súlylyal bíró nagyhatalom, melynek szava nemcsak annyit ér, amennyit neki a nyers hatalom ereje és a diplomácia fufangja kölcsönöz, de ér sokkal többet egy léteért és nemzeti boldogulásáért a halálba is menni kész öntudatos nemzetnek ellenállhatatlan akaratával. — Ezeket vegyék fontolóra azok, akik a monarchia külpolitikáját intézik. — A külső veszélyek pillanatában látható legjobban, hogy mily eredményekre vezetett az az ostoba és rövidlátó politika, amely ennek az országnak törvényes nemzeti követeléseivel és demokratikus fejlődésének igényeivel soha számot nem vetett, sőt ezek iránti gyűlöletből az alkotmányrombolás és törvénytíprás herosztrateszi munkájához folyamodott.

Az igazság érdekében.

Városunk törvényhatósága múlt hó 30-án rendes kögyűlést tartott. Ezen közgyűlésen a tárgysorozat 10. pontjánál történt felszólalásomat illetőleg különösen az »Ujvidéki Napló« annyira tévesen adta le értesítését, hogy kénytelen vagyok azt helyreigazítani.

Én mint törvényhatósági bizottsági tag elmondtam mondani valómat ott, ahol annak helye van s várom a vizsgálat eredményéről szóló jelentést is ott a torony alatt, annak rendje és módja szerint. Azt hiszem tehát, hogy sokkal inkább ártott a nevezett lap téves közleménye a műszaki tanácsos úr annyira féltett jó hírnevének, amely közvéleményével határozottan kényszerít engem is, hogy legalább a száraz tény a maga valóságában a nagy közönség elé tárjam

Az Ujvidéki Népbank
Részvény-Társaság

rendes betétek után netto 5⁰/₁₀, heti és
perzsely betétek után pedig netto
5¹/₂⁰/₁₀ kamatot fizet.

s eljárásom elbírálását is most már a torony alól az Ujvidéki Napló által erőszakkal kivonszolva reá bízam.

Nem igaz a napló közleménye először is azért, mert én a műszaki tanácsos urról azon közgyűlésen még semmit sem állítottam. Felszólásomban a következőket mondtam:

»Az I. számú szőlőtelep elidegenítésével kapcsolatosan 17978/1912. szám alatt egy beadvány fekszik a levéltárban, amely beadványban üzérkedés kísérletével van vádolva egy városi tisztviselő, akinek a nevét én megmondhatom: Orbán Ignác műszaki tanácsos ur.

Az ingatlanok vételárának megállapítása a műszaki tanácsos ur véleménye alapján történik s éppen ezen ténykedését illetőleg éri őt a vád. Én szerintem a törvényhatósági bizottságnak kötelessége, hogy tisztviselőjét ilyen súlyos váddal szemben, ha az igaztalannak bizonyulna, megvédelmezze, de viszont kötelessége a törvényhatósági bizottságnak az is, hogy ha a vád igaznak bizonyulna, a közönséget is megvédjék az esetleg üzérkedő tisztviselővel szemben.

Ezen felszólalásomban tehát én semmi féle »piszkos« (bocsánat! a naplóból vettem) dolgot nem állítottam, csak előadtam, hogy egy beadványban, amely hónapok óta fekszik a levéltárban iktató számmal ellátva, súlyosan kompromitáló vád foglaltatik, amelynek igaz, vagy igaztalan voltáról meg kell győződni, azt meg kell vizsgálni, nem pedig ad acta tenni.

Hogy a t. közönség előtt teljesen tisztázhassam eljárásomat, bátor vagyok azon beadványnak felszólalásom tárgyát képező részét is leközlölni.

17972/1912. sz. — ezen elhatározásom oka azon feltétlenül bizonyítható tényen alapszik, hogy kizárólag hivatalos felbízattal folytatott benyújtott kérvényem elintézése kapcsán kétségtelenül »Inkompatibilis« oldalról az üzérkedés kísérletének oly súlyosan flagráns esete merült fel, hogy szükségesnek láttam egyrészt saját szerzett jogaimnak, másrészt azonban a tek. városi tanács hivatali méltóságának megóvása szempontjából vételárjainkat kérvényemet visszavonni.

Igy szól a kérdéses beadványnak kompromitáló része. Igaz ugyan, hogy ebben nincs megnevezve a tisztviselő, de hogy az inkompatibilis tisztviselőt én Orbán Ignác személyében megneveztem, vállalom érte a felelősséget. Én utána jártam a dolognak s részben ezen beadványban foglalt súlyos vád, részben pedig előszóval tanuk előtt nyert információim alapján szólaltam fel, úgy véltem, hogy ez kötelességem.

Ez az igaz, nem az ujvidéki napló közleménye, amelyről nem tudom bizonyosan, hogy téves-e vagy merőben hazug. Hogy csak téves volna, azt alig hiszem, mert a nevezett lap felelős szerkesztőjének fia Orbán ur hivatalában van alkalmazva, értesülését tehát illetékes helyről kaphatta, amely már csak azért

sem felel meg a valóságnak, mert Orbánéknak szőlőtelepe nem volt s mai nap sincs, hanem határozotlan a város földjéről, az I. számú szőlőtelepről van szó, amelynek bérleti joga is másé, nem az Orbáné.

A vizsgálat van hivatva a valóságot kideríteni, az ellen az Ujvidéki Napló hiába írkal bármit.

A közlemény írójának szives figyelmébe ajánlom, hogy én a szavakkal nem szoktam játszani, nekem még e miatt nem is volt kellemetlenségem. Hogy ezt a t. úr állíthatja-e ő, tudja legjobban, én tisztán jóindulatból ajánlom, hogy ha mindenáron tisztára akarja mosni a »piszkosat« (mint ő mondja) folyamodjak a »Schicht«-féle szappanhoz, amelyről tudjuk, hogy még a szerecsent is fehérre mossa. — Ezzel nagyobb szerencséje lehet mint a tollal.

Még egyet engedjen meg a hirlapiró ur. Az embert nem röffel mérik. A szegény ember is lehet becsületes. A műszaki tanácsos ur sem azért nem üzérkedhetik, mert gazdag, hanem mert a becsületesség tiltja.

Ujvidék, 1912. november 8.

Gály József,

városi törvényhat. biz. tag.

Az ujvidéki új gimnázium.

E cím alatt a Szabadkán megjelenő »Bácskai Napló« a következő megszívlelésre méltó cikket közli:

Az új katolikus gimnázium a város magyar negyedében, a rohamosan fejlődő II. Rákóczi Ferenc utcában szép, tágas téren épül. Alkalmasabb helyet sehohsem találhattak volna. A budapesti Koch Testvérek kezdték meg tavasszal az építést és a sok eső dacára is oly kitaró erővel folytatták a munkát, hogy a kőművesek két hét alatt már mindennel elkészülnek. Az állványok eltávolításával mind imponásabban bontakozik ki az új gimnázium patkó alakú két emeletes palotája, amelynek balszárnya modern infernátust foglal magában. A gimnázium nagy felirásában messziről olvasható a »kath« jelző. Adja a jó Isten, hogy az új épülettel új korszak is kezdődjék az ujvidéki kath. gimnázium történetében, melyet a keresztény restauráció jellemez in capite et membris. Legyen az új gimnázium magas tornyával a hit és erkölcs védőbástyája, legyen az ész pharusza és a szív temploma, legyen a krisztusi jellemalakítás szent műhelye s a hazaszereit oltára.

Mert mit érne e nagy ház, ha csak törpék teremnének benne; mire való fényes palota szellemi nyomorékoknak! Ne legyen az új gimnázium szép háza a magas nivón álló szerb gimnáziumból kiteszékelteknek színhelye.

Az ujvidéki kath. gimnáziumnak rossz híre terjedt az utolsó korszakban, de nem csoda, mikor őrszellemének egyik kezében pohár limonádé, másikban pedig rozsaszinű sebtapas van. A főigazgatót névtelen levélben fenyegetik meg a diákok, az egyik tanárt kifütyülik, kihajítják a tanteremből, a másikat névleg kiserkesztik az ujságban, a harmadikat levélvesslel fenyegetik, a negyediket nyíltan mekrik mőresre kioktatni stb., hogy ne is szóljunk

másról; de azért a deák res sacra s a tanár res profana. akinek a bidellus is a feltigyelője s akit bármikor kidobhatnak a piacra, hadd maradják. hadd rugják, csak, ha ezzel elsimíthatunk homlokunkon egy gondteli ráncot.

Ahol hat év alatt hat tanárt távolítottak el hivatalosan az utból, hat maga állott odább s még mindig nem sima az út s még egyre éles a disszonancia, ott nem lehet rátermett kézben a gyeplő. Legfőbb ideje, hogy a vezér bölcseség hetedik sovány esztendeje után már áldottabb korszak következék, mert különben csakugyan jó, hogy az új gimnázium címében, felirásában kimaradt a »magyar« jelző s kár, hogy nem hagyták ki a »kath.« szót is, mert ha az új gimnázium a réginek csak bővített, és nem javított kiadása, akkor sem a magyar hazának, sem a kath. egyháznak nem lesz hasznára.

H I R E K.

Adózók figyelmébe, A folyó évre érvényesített országos betegápolási pótdó lajstrom f. november 4-től nov. 11-ig a városi tanács adóügyi osztályánál (városháza földsz. 14. ajtó) közszemlére van kitéve és azok, akik a múlt évben már megadóztatva voltak, a lajstrom közszemlére kitévelét követő 15 nap alatt, azok pedig, akik a folyó évben lettek első ízben megadóztatva, az adó előírását követő 18 nap alatt felebbezéseiket a városi tanács iktató hivatalában nyújtsák be. Együttal közhírré teszi a városi tanács, hogy a f. é. adóelőírás befejezést nyert és felhívja az adófizetőket, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. § ában megállapított követelemények terhe alatt adókönyvecskéiket kiegészítést véget a tanács adóügyi osztályánál (városháza földszint 13. ajtó) mutassák be.

Művésztetek az Erzsébet-szálló dísztermében, F. hó 11. és 12. éj, hétfőn és kedden az »Erzsébet«-szálló dísztermében fog bemutatkozni Kovács Andor, ez az országoshírű művész, városunk intelligens közönségének. Nálunk még új ember Kovács Andor, de bemutatkozása után itt is beszéd tárgyát fogja képezni s mi is ünnepelni fogjuk őt, mint Budapesttől kezdve az ország összes nagyvárosai. A művészi beszédnek legnagyobb mestere ő. Komoly dallal úgy meghatni, humoros dologgal úgy megkacagtatni mint ő, kevés művész tud. Műsora nagy részét maga írja, stílusa a legmodernebb kabaréstylus. Társulata hozzá méltó erőkből fog állani s reméljük, hogy nálunk is a hölgyek kedvence lesz ő, mert mindig mulattató s sohasem sértő. Ő az első, aki hadat üzent az orfeumi vérszegény és drasztikus humornak, irodalmi paródiák, aktuális társadalmi és politikai humoreszkjei egyedülállóak a maguk nemében. Az állandóan Budapestre rándulók s szórakozást ott keresők is meglepődve fogják tapasztalni, hogy télviz idején is lehet néhány vidéken szórakozni. Asztalok előjegyezhetők a helyiségben. Helyárak 2 k., 1 k. 50 fillér és 1 k.-ért válthatók. A műsor nagyságára való tekintettel az előadás pontban fél 9 órakor kezdődik. Részletes műsor a falragaszokon.

Névnapi szerenádok. Az Ujvidéki Dalárda elnöke, Szabó Imre tsz. bíró és alelnöke, Dr. Wagner Károly vár. tb. főorvos tiszteletére névnapijok előestéjén szerenádot adott s az ünnepelteket Dr. Piukovich Sándor dalárdai titkár üdvözölte. — Ugyancsak névnapi szerenádot adott a polg. magyar Daloskör Imre előestéjén Wachtl Imre alelnök tiszteletére, kit szinten Dr. Piukovich Sándor dalosköri ügyvivő elnök üdvözölt.

Népsz. Sándor, a D. főleg Szirm. hanem Ujvid. kezdve a ról. csütörtökön. hó 12. n a. vetített kép.

Uj üg. ügyvéd a F. Miksa házában.

Eskü. vezette oltár.

Házb. házbéradó. házbérvallom. pénzügymin. 30-áig terjed. a vallomása. vallomási i. felelő hűsse. hivatalnál n. ber 30-áig. házak évi r. a kitűzött. esetben: a) k-t nem ha. pitott házb. részére szal. benyújtásán. 8 nap alatt. 4 százaléka. a megállap. kivetés so. százalékat. kézbesített. felhívás ve. adja be v. százalékat. adásra köt. nek beírás. büntetendő. ahány bérl. bírság alá. aláírását. Bíróilag b. eljárás alá. birtokos v. a házbérv. adóköteles. vagy abba. félrevezeté. az adó m. kihágásnál. san részt. tendő. T. vallomása. zettsége a. hogy a v. sitve nem.

An. vatalnál e. még pedi.

Eb. jában áll. mart, a v. december.

A. érdekebe. kező hird. körülöve. a fenálló. raktároz. mérvben. hírré tes. melyet t. helyről e. gazdátlan. névze pe. ezen cé. kívül az. közötti. lezet te. azon a. re, avag. mögötti. más eo. Aki eze. sági sza. ni.

Népszerű előadások. Dr. Piukovich Sándor, a Dmke titkára nemcsak a vidéken, főleg Szirmióban tart népszerű előadásokat, hanem Ujvidéken is, még pedig e hó 12-től kezdve a rókusai iskolában, minden kedden és csütörtökön esti 6 órakor. Az első előadás e hó 12-én az Al-Dunát fogja ismertetni 70 vetített kép kíséretében.

Uj ügyvéd iroda. Dr. Pap Sándor ügyvéd a Petőfi-utca 14. sz. alatt, Loschitz Miksa házában megnyitotta ügyvédi irodáját.

Esküvő. Nedbal Sztaniszló e hó 9-én vezette oltárhoz Proksch Olga kisasszonyt.

Házbérjövdelem bevallása A házbéradó 1913. évi kivétele alapján szolgáló házbérvallomási ivatek benyújtására a m. kir. pénzügyminiszterium f. évi november hó 2-ától 30-áig terjedő időt tűzte ki. Felhivatnak tehát a vallomásra kötelezettek, hogy a házbérvallomási ivatek pontosan és a valóságnak megfelelő hűséggel töltsék ki s azt a városi adóhivatalnál november 2-ikától legkésőbb november 30-áig nyújtják be. A bevallás tárgya: a házak évi nyers bérjövdele. Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, abban az esetben: a) ha a megállapított adóalap 1000 k-t nem halad meg, a kivétel során megállapított házbéradónak 1 százalékat, illetőleg ha a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4 százalékat fizeti pótlék fejében; b) ha pedig a megállapított adóalap 1000 k-t meghalad, a kivétel során megállapított házbéradónak 5 százalékat, illetőleg ha a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, az adónak további 25 százalékat fizeti pótlék fejében. Ha vallomásra kötelezett a vallomási ivatek a bérösszegnek beírása előtt iratja alá bérőjével, annyiszor büntetendő 5-200 k-ig terjedő rendbírósággal, ahány bérőjénél ezt elkövette. Hasonló rendbíróság alá esik a bérő is, ha a vallomási ivatek aláírását elfogadható ok nélkül megtagadja. Bíróság büntetendő, vagyis jövédéki büntetendő eljárás alá eső kihágást követ el a tényleges birtokos vagy annak törvényes képviselője, ha a házbérjövdelemre vonatkozó vallomási ivatek adóköteles jövédelmet szándékosan elhallgat, vagy abban tudva, valótlan vagy szándékos félrevezetésre irányuló nyilatkozatot tesz, mely az adó megrövidítésére alkalmas. Ha ennek a kihágásnak elkövetésében a bérő is szándékosan részt vesz, ez a tettessel egyenlően büntetendő. Tájékoztulás szolgáljon végül, hogy a vallomásra kötelezettet a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási ivatek részére hivatalból kézbesítve nem lett.

Anyakönyvi hír. Az anyakönyvi hivatalnál e hó 1-8-ig bejelentett születések 16, még pedig 9 fiu, 7 leány; meghalt 6.

Ebzárlat. Minthogy veszélyes gyanújaiban álló eb a napokban több embert megmárt, a vár. főkapitány e hó 3-tól 40 napra, december hó 12-ig terjedő ebzárlatot rendelt el.

A tisztaság és közegészségügy érdekében Páyerle Nándor főkapitány a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Ujvidék városát körülövezik olyan területek, melyeken egyesek a fenálló tilalom dacára trágyát s házi szemetet raktároznak. Ezen; a közegészségügyre nagy mérvben ártalmas eljárásnak elejét veendő, közhírre teszem, hogy mindazon szemetet s trágyát, melyet tulajdonosa november hó 30-ig a tilos helyről el nem hord, nyilvános árverésen mint gazdátlan jószágot el fogok adni. A jövőre nézve pedig trágyakereskedőtelepül a városnak ezen célra bérbeadott szérűskertjeit ezeken kívül az almási temető és a sertéshizlalo telepek közötti anyaggyűrtöknek megfelelően táblával lejelzett területeit jelölöm ki; a házi szemetet ugyanazon anyaggyűrtöknek külön megjelölt területre, avagy a teméri ut végén levő csemetékert mögötti anyaggyűrtőbe kell hordatni. Minden más eddig kiadott engedély hatályát veszti. Aki ezen rendelkezések ellen vét, a köztisztasági szaalyrendelet alapján meg fog büntettetni.

A rendőrbjelentési hivatal okt. havi ügyforgalma a következő adatokból tűnik ki: ujvidéki lakosok új felvétele 272, lakváltozásuk 1369; cselédek új felvétele 88, helyváltozásuk 587; idegenek magán háznál 44, vendéglőkben 1091. Mint központi kézbesítő hivatalhoz kikézésre beérkezett összesen 2077 darab, ezek közül sikerrel kikézésbesítve 1958; értesítések adtak 2117 esetben, még pedig eredménnyel 1867. — Külhoni utlevél kiadott 44, igazolási jegy 12, cselédkönyv 26; megfigyelő lap meg lett fektetve 410.

A szabadkai ügyvédi kamara Popovics Milivoj dr., Boschan Samu dr., Békeffy György dr. és Loránt Zoltán dr. ügyvédek Szabadka, Bruck József dr. ügyvédet Zombor, Tapavicza Simon dr. ügyvédet Zsablya, Ofner Hugó dr. és Pap Sándor dr. ügyvédek Ujvidék, Hohstock György dr. ügyvédet Kula székhellyel, az ügyvédek lajstromába folytatólag felvette.

Állatorvos fizetése. Ófatak, Ujfatok, Piros és Begecs községek körállatorvosok fizetését 1600 koronára emelték s e határozatot B. Bodrog vármegye legutóbbi közgyűlése jóváhagyta.

Vármegyei segély. Az ujverbászi polg. leányiskola segélye címén a vármegye 1000 koronát szavazott meg.

Évtizedes jó hírnév fűződik a Zoltánféle Csukamájolajhoz, amelyet semmi más nem pótol. Hangzatos dicséretet ne tévesszenek meg senkit és ha Csukamájolajat kell adni a gyermekeknek, csak a Zoltán-féle gondoljunk. Úvegje 2 korona Zoltán B. gyógyszerárban Budapesten és a gyógyszerárakban.

Adóhivatal Zsablyán. Alig egy esztendeje annak, hogy Zsablya telekkönyvet kapott. A gazdag község szép házat épített a járásbíró és a telekkönyv részére és a hivatalok már az új épületben vannak. Mozt dr. Csillag Károly zsablyai ügyvéd azzal a kéressel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy a járásbíró székelyén adóhivatalt állítson fel. Az indokolt kérelemre nyolc nap mulva már válasz is érkezett. A miniszter leirt a zombori pénzügyigazgatóság, hogy Zsablyával lépjen tárgyalásokba az új adóhivatal mielőbb való felállítása végett. A pénzügyigazgatóság egyik hivatalnoká tegnap Zsablyán volt, a járás főszolgabírája Szécsényi Tamás azonnal összehívta az érdekelt községeket, amelyek egyhangulag kimondták, hogy az adóhivatal részére is új épületet emelnek, de addig is gondoskodnak a hivatal elhelyezéséről.

A szabadkai üzletvezetés már aug. 1-e óta működik, de a város által tervezett ismerkedési estély mideddig nem volt még megtervezhető. A város az üzletvezetés tisztikarának tiszteletére e hó 9-én rendezett ismerkedési bankettet.

A Titel-pancsovai vasut. Már régóta huzódik a titel-pancsovai vasutépítés ügye. Ugyanis Torontál vármegye legújabb közgyűlésében elhatározta, hogy a kereskedelmi miniszterhez fölterjesztést intéz olyan értelemben, hogy a titel-pancsovai vasutvonal építőengedelmét csak úgy adja meg, hogy az Titelről Opo-váa át vezetve Torontálvásárhelyen torkoljon be a torontáli helyi érdekű vasut vonalába. Ezt a megyei tervet Pancsova város nemcsak sérelmesnek találta a mellőzött községek érdekére, hanem elfogadása kérdésessé tenné a tervezett vasutvonalak kiépítését, mert a Pancsova város és három érdekelt község által megszavazott 900.000 korona hozzájárulás csak a közvetlen pancsova-titeli vonalra megszavaztatott. Mozt Pancsova város közgyűlése elhatározta, hogy a közvetlen vasutvonal építő-engedelem megadása érdekében fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez.

Sajátságos, de mindenesetre igen okos rendelkezést tett egy svájci téli sportegylet. Ugyanis tagjainak azt ajánlja, hogy rodliázáskor állandóan vigyenek magukkal Fáy-féle valódi szodeni ásványpasztillákat, nem annyira lefelé, mint lejtőn felfelé, amikor a tudóknak erősen kell dolgozni s megvan a káros hajlandóság,

hogy nyitott szájjal lélegzenek. El is híhető, hogy a szodeni pasztillák ilyenkor jót tesznek s azért ezt a tanácsot ajánljuk téli sportolók figyelmébe.

A telefon jövédelmezősége. A magyar kir. posta és távirda vezérigazgatósága mozt hozta nyilvánosságra mult évi jelentését, melyből kitűnik, hogy a posta, távirda és távbeszélő az 1911. évben 17,021,642 koronát jövédelmezett tisztán az államnak. Az eredmény 366.997 koronával maradt mögötte az előző év eredményének, ami annak tudható be, hogy 1911. évben három millio korona több kiadást okozott a személyzet fizetésjavítása. A kimutatott 17 millio üzleti felesleg azonban nem vándorolt be egész összegben az államkincstárba, mert a postaigazgatóság a mult évben a rendes kiadásokon kívül 9,453. 668 koronát fordított beruházásokra. A telefonüzem azért még így is szépen jövédelmezett az államkincstárnak.

Mondjuk ki végre:

- Így nem mehet már tovább: éjel-nappal nincsen nyugtom. Bekötött nyakkal járok komoly betegség nélkül, ugatósan köhögök, el vagyok nyálkásodva s a nyálka nem akar oldódni. Azt hiszem, jó lesz egyszer már megkísérlni a Fáy-féle valódi szodeni ásványpasztilla használatát, a mi a szomszédoknak is használt, hogy végre nyugtunk legyen éjszaka és egészséges lesznek megint. Anna, elmegy majd a gyógyszerárba, vagy a drogériába és hozz egy skatulyával 1 korona 25 fillér s majd meglátjuk, nem lesz-e vége ennek a kínlódságnak!

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Pályázat.

Az Ujvidéki Magyar Kaszinóban felvételt talál azonnal, a téli hónapokra, egy inas.

Díjazás havi 30 korona.

Jelentkezni lehet **REHÁK FERENC** elnöknel, kir. ítélőtáblai bírónál. (Kir. járásbíró.)

UJVIDÉK, 1912. november 5-én.

Dr. Piukovich Sándor,
titkár.

Rehák Ferenc,
elnök.

Házasság

céljából keresek fivéremnek, aki 26 éves, könyvelő a Délvidék egyik nagy áruházában, jól nevelt, szolid *isz. leányt*; jobb kereskedő leányát, ahol benősülés lehetséges volna. Szíves levelek „Jellem” jelige alatt *Engel Jenő* hirdetési irodájába — Temesvár, Belváros — kéretnek.

Meinl Gyula
kávé-bevitele.

Uj fiók:
Ujvidéken, Kossuth Lajos-u.
35. szám.

Tüzifa felapritó telep.

Villanyerőre berendezve a következő áron:
Egy öl tüzifa felfűrészelése . . . korona 3.—
" „ felfűrészelése és hasogatása „ 4.—
" „ a faskamrába vagy a pincébe
bcrakva 1.60
" „ házhoz szállítása 2.40
Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek mindennemű tüzfánkat száraz legjobb minőségben ürméter szerint valamint legjobb minőségű porosz szalon szenet és első rangú gázkoksztot a mindenkori napi áron ajánlani.

Felapritott fa árai:

100 kg. első osztályu hársfa . . . korona 2.50
100 „ vegyes keményfa . . . „ 2.50
100 „ elsőosztályu bükkfa . . . „ 3.—

Hazaszállítás díjai:

100 egész 500 kg.-ig felapritott fa kor. 0.90
500 „ 1000 „ „ „ 1.20
1000 „ 2000 „ „ „ 2.40

Schwarz Testvérek,

Telefonszám 9, Hal-tér 12.

Guttenbergnyomda

készít mindennemű nyomtatványokat, izléses kivitelben jutányos ár mellett.

Réthy-féle pemetefű szukorkánál.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasznaltalan utánzata van.
Az eredetinek minden **RÉTHY** név. darabján rajta van a
1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félet fogadjanak el!

Téli tüzelő.

A legjobb minőségű
porosz szalon szén 50 kg. zsákban a házhoz szállítva métermázsája 4 k. 40 f.
Nordbahn dió-szén „ 5 k. —
Bécsi gázkokszt szintén „ 5 k. —
Kapható BAUER GYULÁNÁL Ujvidék, Uspenszka-utca, 5. szám.

Biztosítás.

„PALLAS“ nyugdíj-, élet-, és katonai, biztosító r.-t.
Budapest, VIII., Erzsébet-körút 24. szám.

Köt felette előnyös feltételek mellett nyugdíj-, élet-, hozomány-, nép- és katonai szolgálati és orvosi vizsgálat nélküli életbiztosításokat. Képviselők kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak. Kérjen Prospektust.

Ujvidéki vezérképviselőnk zajoli SCHNEIDER FRIGYER ny. áll honv. őrnagy ur, aki mindennemű felvilágosítással díjtalanul szolgál.

KISS ILONKA

NŐI DIVAT-SZALONJA
Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 13.

Készít mindennemű angol costümekeket, kabátokat és francia ruhákat kizárólag modellek után . . .

Kiváló munkaerők.

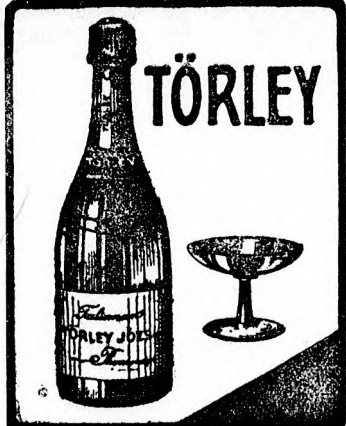

Artyégyzék ingyen és bérmentve.

Telefon 134.

Első délmagyarországi kocsigyár.
Reich Mátyás és Lehherz Károly
UJVIDÉK (Limán)

Luxus-hintók, üzleti és gazdasági kocsik, mentő- és halottas- kocsik, omnibuszok és luxus-szánkók, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandóan készletben.

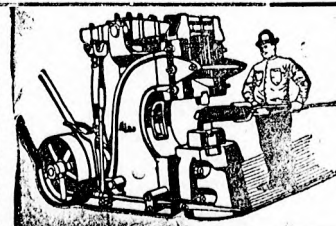

TÖRLEY

Gróf CSÁKY LÁSZLÓ **Prakfalvi Vas-és Acélgyár rt.**
Budapest, IX., Csillag-utca 4.

Öntöttacélmű: *AJAX* 5/0 gyorsesztergaacél. *AJAX* szerszám-acél, *AJAX* kőfúróacél stb. stb.

Szab. *AJAX* rugóspöröly a legjobb közlöműves kovácpöröly több mint 1700 drb üzemben.

Szerszámgyártás
Malom-, bánya, kovács-, lakatos- és kőfaragószerszámok, kész kőzetfúrók, lapátok.

Grand HOTEL **ESPLANADE** Nagy SZÁLLODA || BUDAPEST,
III. Zsigmond-utca 38-40. Telefon 130-35.

a Szent-Lukács és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)
A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült
hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett 250 szobával.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.
Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak.
Uri- és női fodrász a házban.

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvazó-, társalgó-, író-szobák stb.
Penziórendszer.
A vonatokhoz saját autójratok.
Szives pártfogást kér PALLAI MIKSA, igazgató tulajdonos.

Nyomatott »Guttenbergnyomda« Ujvidék.

Elő
Egy évr

Ez a világot vajjon an meg be A hábor minden háború, hadsereg okvetlen már meg megállás

A n háborús melni til kalandos monarch egy háb

Még ágyuk, másis eg lebeg fe

Me

a diplom tartított Má

során diplomá kat érte statusqu

Me

ringene

Fa legény v nap-nap már ann nyújtók

Sz majd rá lépesedn biztatta, kis lány maradt.

mondog . . . hi

megseg asszony

borjut őket: a csak p lovat.

a borju nál tej Aztán takarm